

Підтримку надає:

Федеральне міністерство
продовольства і
сільського господарства

на підставі рішення
Німецького Бундестагу

Німецько-український
агрополітичний діалог

Випуск 06/2020

при Національній асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України АСОЦІАЦІЯ

МОНІТОРИНГ АГРАРНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Зміст

Закони та інші нормативно-правові акти, які прийняті або набули чинності у травні 2020р.

- Створення єдиного Геопорталу кадастрів
- Скасування «соєвих правок»
- Звільнення Голови Держгеокадастру України

Законопроекти, запропоновані у Верховній Раді Украї- ни у травні 2020р.

- Заборона продажу земель до 01.07.2021
- Унормування ринку імітованих молочних продуктів
- Фінансова допомога за втрачений врожай
- Проведення референдуму щодо відкриття ринку землі
- Створення Фонду часткового гарантування кредитів для аграріїв
- Зменшення земельного податку на час карантину
- Нові види державної підтримки

Лісове господарство

- Посилення відповідальності за засмічення лісів
- Дозвіл на рубку головного користування у національних парках
- Боротьба з підпалами
- Врегулювання ринку деревини

Виконавці

Виконавець субпроєкту земельних питань

Контакти:
АГД Україна
вул. Рейтарська, 29-6, 01030 Київ
info@apd-ukraine.de
www.apd-ukraine.de

Закони та інші нормативно-правові акти, які прийняті або набули чинності у травні 2020 року

Створення єдиного Геопорталу кадастрів

Закон України «Про національну інфраструктуру геопросторових даних» № 554-IX від 13.04.2020. Закон підписано Президентом України 06.05.2020 та набирає чинності через один місяць з дня його опублікування. Закон вводиться в дію 01.01.2021.

Закон розроблено згідно рекомендаціям Директиви 2007/2/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 14.03.2007 із запровадженням інфраструктури геопросторової інформації у ЄС (INSPIRE).

Докладніше див. випуск № 05/2020 «Моніторинг аграрного законодавства» АПД.

Скасування «соєвих правок»

Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» № 466-IX від 16.01.2020. Закон підписано Президентом України 21.05.2020 та набирає чинності 23.05.2020.

Законом, серед іншого, поновлюється відшкодування ПДВ за експорт сої та ріпаку всім виробникам, в т.ч. малим та середнім.

Як відомо, у 2017 було скасовано відшкодування експортного ПДВ для олійних культур. Через неспроможність самостійно формувати експортні партії, вони були вимушені реалізовувати свою продукцію за нижчою ціною посередникам, які її експортували. Великі виробники отримали право на відшкодування експортного ПДВ з 01.09.2018, згідно Закону № 2440-VIII від 22.05.2018.

Звільнення Голови Держгеокадастру України

Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про звільнення Башлика Д.О. з посади Голови Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру» № 566-р від 25.05.2020.

Згідно з розпорядженням, пан Денис Башлик звільняється з посади Голови Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру.

Законопроекти, запропоновані у Верховній Раді України у травні 2020 року

Заборона продажу земель до 01.07.2021

Проект Закону «Про до розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України щодо заборони відчуження земель сільськогосподарського призначення» № 3442 від 06.05.2020, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор – Грищенко Т.М. (партія «Слуга народу»)).

Даний законопроект запроваджує заборону на відчуження земель сільськогосподарського (с/г) призначення до 01.07.2021, дати введення в дію Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення» (Закон про відкриття ринку землі) № 552-IX від 31.03.2020. Тим самим законопроект унеможливує некоректне трактування Закону про відкриття ринку землі, яким було скасовано мораторій на продаж землі з 01.01.2020 та відкрито ринок землі лише з 01.07.2021.

Проект Закону «Про внесення змін до розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України щодо заборони відчуження земель сільськогосподарського призначення» № 3442-1 від 22.05.2020, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Королевська Н.Ю., Солод Ю.В. (партія «Опозиційна платформа – За життя»)).

Даний законопроект є альтернативним до з/п 3442 та передбачає запровадження вільного обігу земель с/г призначення лише за результатами проведення Всеукраїнського референдуму з цього питання.

Також передбачено скасування Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення» від 31.03.2020 № 552-IX (Закон про відкриття ринку землі).

Унормування ринку імітованих молочних продуктів

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо харчових продуктів, що імітують молоко та молочні продукти» № 3516 від 20.05.2020, знаходиться на розгляді у комітетах

(ініціатори – Тарасов О.С., Юрчишин П.В. та ін. (партія «Слуга народу», депутатська група «За майбутнє»)).

Серед головних новацій законопроекту:

- запровадження терміну «харчові продукти, що імітують молоко і молочні продукти»;
- встановлення особливих вимог до найменувань, маркування та реалізації молочних продуктів, та харчових продуктів, що імітують молоко і молочні продукти;
- введення відповідальності за порушення даних вимог.

Фінансова допомога за втрачений врожай

Проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» (щодо державної підтримки сільгосптоваровиробників, які постраждали від засухи)» № 3519 від 21.05.2020, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Тимошенко Ю.В., Крулько І.І. та ін. (партія «Батьківщина»)).

Законопроектом пропонується виділити 1,5 млрд. грн. за бюджетною програмою «Фінансова підтримка сільгосптоваровиробників» для надання безповоротної разової фінансової допомоги сільгосптоваровиробникам за втрачені від засухи посіви.

Проведення референдуму щодо відкриття ринку землі

Проект Закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України щодо запровадження обігу земель сільськогосподарського призначення за результатами Всеукраїнського референдуму» № 3523 від 21.05.2020, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Королевська Н.Ю., Солод Ю.В. (партія «Опозиційна платформа – За життя»)).

Даний законопроект передбачає запровадження вільного обігу земель с/г призначення лише за результатами проведення Всеукраїнського референдуму з цього питання.

Також передбачено скасування Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення» від 31.03.2020 № 552-IX (Закон про відкриття ринку землі).

Створення Фонду часткового гарантування кредитів для аграріїв

Проект Закону «Про Фонд часткового гарантування кредитів у сільському господарстві» № 3205-2 від 25.05.2020, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Чорноморов А.О., Сольський М.Т. та ін. (партії «Слуга народу», «Голос», «Європейська солідарність», депутатська група «Довіра»)).

Законопроект є альтернативою до з/п № 3205-1 від 13.03.2020.

Документом визначаються особливості створення та діяльності Фонду часткового гарантування кредитів в сільському господарстві (надалі Фонд), тип власності та корпоративного управління. Фонд є спеціалізованою небанківською фінансовою установою. Частка держави у статутному капіталі становитиме не менше 51%. Учасниками фонду можуть бути держава та міжнародні фінансові організації, участь приватного капіталу в ньому заборонена.

Метою діяльності Фонду є підтримка малих та середніх суб'єктів підприємництва (МСП) (у власності або користуванні яких перебувають землі с/г призначення не більше 500 гектарів), що здійснюють первинне виробництво с/г продукції, шляхом гарантування виконання зобов'язань таких суб'єктів за кредитними договорами.

Максимальне гарантування кредитів фонду складатиме 50%, максимальна тривалість гарантування — 10 років.

Зменшення земельного податку на час карантину

Проект Закону «Про внесення зміни до розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо пільг зі сплати земельного податку та орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності на період вжиття невідкладних заходів у боротьбі з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» № 3538 від 26.05.2020, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Нес-теренко К.О., Поляков А.Е. та ін. (партія «Слуга народу», позафракційні)).

На період карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню COVID-19, пропонується запровадження пільг зі сплати земельного податку та орендної плати за

земельні ділянки державної та комунальної власності у розмірі 50%.

Нові види державної підтримки

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження окремих видів державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників» № 3547 від 26.05.2020, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Колихаєв І.В., Грищенко Т.М. та ін. (партії «Слуга народу», депутатська група «За майбутнє»)).

З метою підвищення рівня продовольчої безпеки, законопроектом запроваджуються окремі види державної підтримки с/г товаровиробників, в т.ч. на зрошуваних землях, а саме:

- введення нового терміну «малий сільськогосподарський товаровиробник» (надалі МСТ), якими визнаватимуться фізичні особи, фізичні особи - підприємці та фермерські господарства, основною діяльністю яких є виробництво с/г продукції на площі не більше 500 гектарів;
- запровадження відшкодування МСТ до 50% витрат, спрямованих на створення інфраструктури заготівлі та збуту плодоовочевої, плодово-ягідної продукції, а також продукції тваринництва;
- відшкодування МСТ 100% суми відсотків за короткостроковими кредитами;
- відшкодування МСТ до 30% вартості електроенергії та природного газу, спожитих для виробництва с/г продукції;
- підтримка виробництва продукції рослинництва на зрошуваних землях шляхом відшкодування до 40% вартості:
  - збудованих, реконструйованих або придбаних основних засобів для виробництва продукції рослинництва на зрошуваних землях,
  - електроенергії, використаної для поливу на зрошуваних землях тощо.

Проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників» № 3548 від 27.05.2020, знаходиться на розгляді у комітетах

(ініціатори – Колихаєв І.В., Грищенко Т.М. та ін. (партії «Слуга народу», депутатська група «За майбутнє»)).

Даний законопроект системно пов'язаний із з/п 3547 від 26.05.2020 та передбачає низку податкових пільг, а саме:

- звільнення від оподаткування прибутку виробників с/г продукції, якщо вивільнені кошти використовуються на:
  - будівництво, реконструкцію або придбання основних засобів для виробництва продукції рослинництва на зрошуваних землях;
  - придбання зрошувальної техніки;
- звільнення від оподаткування прибутку підприємств машинобудування для агропромислового комплексу, якщо вивільнені кошти будуть використовуватися на науково-дослідні та дослідницько-конструкторські роботи тощо.

Лісове господарство

Посилення відповідальності за засмічення лісів

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо посилення відповідальності за засмічення лісових насаджень» № 3465 від 12.05.2020, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Брагар Є.В., Стефанчук М.О. та ін. (партія «Слуга народу»)).

Положеннями законопроекту, серед іншого, передбачається:

- підвищення штрафів за засмічення лісових насаджень побутовими та будівельними відходами: з 25-100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (НМДГ¹) до 250-500 НМДГ (4 250 – 8 500 грн.);
- введення штрафів за організацію сміттєзвалищ в лісах: від 1000 до 5000 НМДГ (17 000 – 85 000 грн.);
- розширення переліку осіб, що мають право складати протоколи за адміністративні правопорушення.

¹ 1 неоподатковуваний мінімум доходів громадян у 2020р. складає 17 грн.

порушення (в т.ч. за засмічення лісів): до працівників лісгоспів додаються уповноважені сільських, селищних, міських рад та Національна поліція України;

- введення штрафів та кримінальної відповідальності за засмічення лісів відходами виробництва або небезпечними відходами: від 5000 до 10000 НМДГ (85 000 – 170 000 грн.) або обмеженням волі строком до трьох років.

Дозвіл на рубку головного користування у національних парках

Проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про природно-заповідний фонд України»» № 3518 від 20.05.2020, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Рубльов В.В., Лаба М.М. та ін. (партія «Слуга народу», депутатська група «За майбутнє»)).

Даним законопроектом дозволяється проведення рубок головного користування у господарській зоні національних природних парків.

Боротьба з підпалами

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту лісів, запобігання пожежам на землях лісового та водного фонду, торфовищах та на землях інших категорій» № 3526 від 22.05.2020, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Бондаренко О.В., Криворучкіна О.В. та ін. (партії «Слуга народу», «Опозиційна платформа – За життя», «Голос»)).

З метою посилення боротьби з підпалами природних екосистем законопроектом пропонується:

- надання органам Національної поліції повноважень щодо розгляду справ про порушення правил пожежної безпеки в лісах та при виконанні с/г робіт;

- посилення адміністративної відповідальності за порушення правил пожежної безпеки в лісах, с/г угіддях та інших природних екосистемах;
- покладення обов'язку щодо запобігання випалюванню сухої рослинності, у тому числі, і на власників та користувачів відповідних територій та об'єктів.

Врегулювання ринку деревини

Проект Закону «Про ринок деревини» № 3561 від 29.05.2020, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Матусевич О.Б. (партія «Слуга народу»)).

Даний законопроект визначає правові, економічні та організаційні засади функціонування ринку деревини, регулює відносини, пов'язані з купівлею - продажем деревини.

Важливим пунктом законопроекту є ведення електронного обліку деревини. Окрім того, передбачається створення єдиного переліку учасників ринку деревини шляхом подання декларації про деревообробну діяльність.

Автори, редакція та контакти:

Підготовка проекту: Катерина Лелет

Моніторинг та редакція видання українською мовою: Марія Ярошко

Редакція видання німецькою мовою: Симан Юрк

Німецько-український агрополітичний діалог (АПД)

Тел. +38 066 598 14 40

info@apd-ukraine.de

www.apd-ukraine.de

В публікації «Моніторинг аграрного законодавства в Україні» розглядаються закони та нормативно-правові акти Верховної Ради <http://portal.rada.gov.ua/>, які мають вагомe значення для сталого розвитку аграрного сектору (тобто, суттєво впливають на сільське господарство та харчову промисловість).

Інформація з даного огляду не може розглядатися як юридична консультація.

Їх можна розподілити наступним чином:

- «Закони та інші нормативно-правові акти, які прийняті або набули чинності протягом періоду, який аналізується» означає: закони, які прийняті Верховною Радою та підписані Президентом, навіть якщо вони набудуть чинності пізніше; Постанови Кабінету Міністрів України.
- «Законопроекти, які мають важливе значення і знаходяться в законотворчому процесі протягом періоду, який аналізується»: наприклад, прийняті Верховною Радою у першому читанні або ті, що опрацьовуються в комітетах, однак, поки не прийняті.
- «Законопроекти, запропоновані у Верховній Раді протягом періоду, який аналізується» означає: законопроекти, зареєстровані у Верховній Раді або передані на розгляд в комітети.